

Taktyka w taternictwie

Konspekt wykładu

Proponowane podziały i terminologia:

A. *sztuka prowadzenia* – szczegółowe rozpracowanie konkretnego wyciągu

odczytanie opisu-schematu, ocena niebezpieczeństw obiektywnych, wybór prowadzącego, przygotowanie i rozmieszczenie sprzętu na uprzęży, rozplanowanie sił, osadzanie punktów asekuracyjnych, gospodarka sprzętem, prowadzenie liny, komendy, odpadnięcie, odwrót na stanowisko, relaks, zmiana prowadzącego,

B. *taktyka* – realizacja konkretnego celu wysokogórskiego

określenie celu taternickiego – *co, gdzie, kiedy, jak, z kim*, przygotowania do wspinaczki, realizacja celu - pokonanie trudności oraz ewentualnych komplikacji,

C. *strategia* – teoria obejmująca przygotowania i realizację całego sezonu

zdefiniowanie własnej kariery wspinaczkowej - etap, cele, akceptowane koszty, zgromadzenie literatury, map itp., wybór wspinaczek treningowych, wybór celów głównych oraz celów zapasowych, wybór partnerów, terminów, zgromadzenie środków finansowych i sprzętu, logistyka: bilety, ubezpieczenie, zezwolenia etc.

Cel taternicki – podstawowe pytania:

- ▲ **gdzie** – wybór rejonu górskiego,
- ▲ **co** – jaka ściana, jaka droga, trudności, czas,
- ▲ **kiedy** – sezon, miesiąc, pora dnia, kwadra księżyca,
- ▲ **jak** – styl, biwaki, akceptowane odstępstwa od przyjętych założeń,
- ▲ **w jakich okolicznościach** – warunki, pogoda, graniczny termin,
- ▲ **z kim** – samotnie, partner/partnerzy/partnerki, wielkość zespołu, współpraca z innymi zespołami.

Podstawowe zasady:

- ▲ **zebranie informacji** – zgromadzenie literatury (mapy, przewodniki, opisy, schematy), przesłuchanie bywalców, wywiad z lokalnymi ekspertami,
- ▲ **aklimatyzacja** – przystosowanie organizmu do nowych warunków: wysokości, klimatu, cyklu dobowego, odżywiania etc.
- ▲ **odpowiedni stan zdrowia** – wystarczające wytrenowanie, wypoczęte mięśnie, zrelaksowana psychika, brak dolegliwości zdrowotnych,
- ▲ **odpowiednie nastawienie psychiczne** – gotowość do pełnej mobilizacji organizmu, rywalizacja, współzawodnictwo, rekord, złość sportowa,
- ▲ **rozpoznanie rejonu** - wycieczki rekonesansowe, wytyczenie dróg dojścia i powrotu, ocena stanu lodowców, strumieni, znalezienie miejsc biwakowych, wyznaczenie linii ewentualnego odwrotu etc.
- ▲ **dostosowanie celu do możliwości zespołu** – ocena realnej wartości sportowej poszczególnych członków zespołu, ocena wartości całego zespołu,
- ▲ **przygotowanie odpowiedniego sprzętu** – asortyment, ciężar, jakość, ilość - problem zbyt małej lub zbyt dużej ilości sprzętu,
- ▲ **wspinaczki treningowe** – wspinaczki doskonalące wybrane elementy rzemiosła taternickiego, budowanie formy sportowej, rozpoznanie masywu,
- ▲ **stopniowanie trudności** - a/ drogi krótkie i łatwe, b/ drogi długie i łatwe, c/ drogi krótkie i trudne, d/ drogi długie i trudne, e/ wielkie wspinaczki,

Przystąpienie do realizacja celu:

- ▲ **obliczenie czasu trwania akcji górskiej** – obliczenie czasu podejścia i poszukiwania wejścia w drogę, czasu wspinaczki wraz z ewentualnym błędzeniem, odpoczynki, posiłki, fotografowanie, przebywanie na szczycie, powrót etc.
- ▲ **ustalenie składu zespołu** - liczebność zespołu, kwalifikacje członków zespołu, funkcje pełnione w zespole, inne zespoły na drodze,
- ▲ **przygotowanie do wyjścia** - sprzęt, odzież, żywność, płyny, apteczka, krótkofalówka, sprzęt biwakowy, przewodnik, opis, mapa, kompas, altimetr, wyposażenie osobiste: okulary, światło, aparat fotograficzny, scyzoryk etc.
- ▲ **odpoczynek** – higiena, sen, pobudka, koncentracja, posiłek przed wyjściem,
- ▲ **podjęcie decyzji o wyjściu** - ostateczna ocena pogody i warunków, rzetelna samoocena własnej dyspozycji, kontrola sprzętu i wyposażenia pod kątem kompletności,
- ▲ **pozostawienie wiadomości o wyjściu** – zgodnie z obowiązującym w danym rejonie standardem: u kierownika zgrupowania, w schronisku, na obozowisku, w biurze przewodników etc.

Realizacja celu:

- ▲ **podejście** - wybór trasy, tempo marszu, lokalizacja wejścia w drogę, rozpoznanie topografii ściany i siatki dróg,
- ▲ **wejście w drogę** - wybór miejsca na związanie się liną, przygotowanie sprzętu do wspinaczki, syndrom „pierwszych metrów”,
- ▲ **wybór prowadzącego** – założenia taktyczne: zasady zmiany prowadzącego, tempo wspinaczki, sposób poruszania się drugiego na linie,
- ▲ **odpoczynki** – gospodarowanie siłami, wykorzystanie formacji poziomych, dobór żywności, podjadanie, uzupełnianie płynów, jedzenie,

- ▲ **styl przejścia** – założenia taktyczne: klasycznie - hakowo, on sight – RP,
- ▲ **inne zespoły na drodze** – kluczowy problem: współpraca czy rywalizacja, niebezpieczeństwo innego zespołu nad głową, problemy związane z asekuracją,
- ▲ **wspinaczka w zespołach wieloosobowych** – wybór prowadzącego, sposób związania zespołu liną, transport sprzętu, współpraca niezależnych zespołów,
- ▲ **biwak** – założenia taktyczne: przejście jednodniowe lub z biwakiem, wybór miejsca na nocleg, przygotowanie, asekuracja, gotowanie, likwidacja biwaku,
- ▲ **poręczowanie** - założenia taktyczne – technika oblężnicza: jumarowanie, zjazdy, transport worów,
- ▲ **odwrót** – okoliczności: złe warunki, spóźniona pora, duże trudności, niedostatek sprzętu, choroba, brak woli walki, wypadek,
- ▲ **improwizacja** – odstępstwo od dotychczasowych założeń taktycznych, fantazja a granice rozsądku, psychologiczne i psychiczne aspekty podejmowania decyzji,
- ▲ **wchodzenie na szczyt** – syndrom „ostatnich metrów”, taktyczna rezygnacja ze szczytowania, problem spóźnionej pory,
- ▲ **powrót do bazy** - zejście, zjazdy, niebezpieczeństwa łatwego terenu, zmęczenie, ciemności.

„Betlejemka” lato 1999r.